

Minister, hvad jeg ogsaa saa godt kan forstaa, efter som Ministeren i Grunden har Sit paa det Nene. Løffet være den Overenskomst, der for et Par Aar siden kom istand, og som den sidste ærede Læder (Th. Nielsen) ogsaa har nogen Del i, kan den høitærede Minister jo nemlig trække fra og lægge til, som han synes, og jeg kan derfor saa godt forstaa, at han er tilfreds. Jeg kan vel ikke tænke mig, at han ikke skulde interessere sig for Lovforslaget, fordi det er fremkommet fra privat Side; naar det er godt, tænker jeg nok, at Ministeren vil tage imod det. Jeg skal nu vende mig til den Side, der har havt Ordret gennem det ærede Medlem for Viborg Amts 2den Valgkreds. Der løb det da, at man havde mageløs Villie til at ville Noget, og det er for Resten det, jeg har hørt saa lidt fra den Side; men det er ikke nok at have en Villie til at ville, man maa saa virkelig ogsaa tage fat og gjøre Noget. Spørger man nu om, hvad man da har gjort fra den Side, indskrænket det sig til grumme Lidt; der er nemlig i Betænkningen kun et eneste Forslag, hvor de Herrer ere med, og det er det Forslag, der gaar ud paa at tage den for det ærede Medlem for Viborg Amts 2den Valgkreds ubehagelige Koloret væk, nemlig Løsteparagrafen om Tiendens Afsløning. Der ere de Herrer med, men ellers er der slet ikke nogen Handling fra deres Side, saa man maa nøies med den gode Villie. Spørger man nu om, hvad det er, de Herrer have Villien til at gjøre, saa faar man ud, at de nok ville gaa ind paa den faste Løn, medens de tidligere have holdt paa Løn i Byg efter Kapitelstaxten, og jeg kan saa godt forstaa, at det ærede Medlem holder derpaa. Han har nemlig saa godt Kjendskab til hele vor Embedsstand, at han veed, at de Folk have ikke godt ved at vedhænge sig Sætningen, at man skal sætte Læring efter Maving, og derfor gaar det ofte noget trangt for dem paa de Omraader. Derfor tænkte han, det var bedst, at man altid fik Lønnen afskåret efter Tidens Krav, og derfor mente han, at den Maade at Lønne Præsterne paa var mere passende for dem. Det er det ærede Medlem jo imidlertid nu kommet fra, men det Næste, han har gjort, er, at han er gaaet op til store Lønninger. Ja, jeg skal indrømme, at man jo kunde tænke sig, at man kunde give Embedsmændene saa store Lønninger, at de dog virkelig maatte kunne holde ud med Tiden og altid være godt hjulpsne; men jeg er bange for, at det ærede Medlem bedaarer sig selv der, for jeg tror, at, naar Præsterne have siddet paa de høie Lønninger endel Aar, have de lært at bruge dem saa godt, at heller ikke de kunne slaa til, saa jeg tror, at heller ikke dermed kan man slaa sig til Laals. Og hvor store vil det ærede Medlem have Lønningerne? Saa store, at de opluge Alt det, der nu er henlagt til Præsternes Lønning; ja, han mente endogsaa, man kunde være tjent med at

lægge Penge til. Jeg kan godt forstaa, at det ærede Medlem vil have saa meget som muligt lagt hen til Embederne, men jeg holder nu ikke af, at vi just skulde have altfor fede Præster. Naar jeg har set Billede af Præster, har jeg deriblandt set mange, der faae temmelig pluskøbte ud, men det er Noget, der ikke tager sig godt ud. Jeg vil altsaa just ikke være med til at fede den Slags Mænd. Endvidere har jeg tænkt, at det ærede Medlem for Viborg Amts 2den Valgkreds (Klein) ogsaa i Grunden mente, at Lønningerne ere store nok til de Lædere, men at det derimod kunde være behageligt at have en mindre Klasse Embeder, om end saa i Antal, men som saa vare rigtig godt lønede, og deri tror jeg ogsaa, at han maaste er enig med den høitærede Minister. Jeg kan jo ogsaa tænke mig, at man der skulde have en lille ret godt lønnet Klasse, hvor man kunde anbringe saadan rigtig Intelligentsen af Præstestadiet. Det kan jeg imidlertid heller ikke være med til, og dersom man tror, at dette skulde være en Slags Løkkemad for disse Mænd til at træde ind paa den geistlige Vej, holder jeg ikke af den Slags Løkkemidler for saadanne Folk. For Herredsfogder og deslige kan det maaste tænkes at kunne have nogen Betydning, men det, der drager en Præst, maa være et indre aandeligt Kalb og ikke Lysten til et stort Embede. Altsaa, det ærede Medlem for Viborg mente, at de „lave Lønninger“, vi nu ere gaaede ind paa, vare ikke upassende lave, men deri ligger dog endnu en vis Utilfredshed. Med Hensyn til Bispens Lønning vil jeg kun sige, at det er nok det ærede Medlems Barn, vi der have været med til at fremføre her i Thinget, saa det ærede Medlems Misforstaaelse maa altsaa gjælde Præsternes Lønning. Nu skal jeg med Hensyn til Udgifterne dertil tillade mig at oplyse, at i Motiverne til det Forslag, den daværende og ogsaa nuværende Kirkeminister i 1875—76 fremsatte her for Rigsdagen, vare alle de geistlige Indtægter stillede op, beregnede efter Kapitelstaxten for Femaaret 1864—68. Derefter vilde Indtægterne være 4,393,660 Kr. og Udgifterne 4,158,660. Altsaa derefter bliver der et Overskud af 235,000 Kr. Man ser altsaa, at den høitærede Minister dog har ment, at vi burde have Noget tilovers, for at kunne gjøre godt paa andre Omraader, hvad jeg strax skal komme til. Efter Forslaget, saaledes som det nu er forelagt Thinget, og som det jo tidligere er vedtaget her, ville Udgifterne blive 3,195,200 Kr. og Overskudet, altsaa idet jeg gaar ud fra den ovennævnte Beregning med Hensyn til Indtægterne, 1,198,460; men undersøge vi saa, hvorledes Forslaget vil se ud, naar de af Udvalget stillede Ændringsforslag med Hensyn til Lønningerne tages med i Betragtning, ville Udgifterne blive 3,522,300 Kr., altsaa vil Overskudet blive 871,360. I det Stykke kommer jeg altsaa omtrent til samme